

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2014. július 17.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — A menekültek helyzetére vonatkozó, 1951. július 28-i genfi egyezmény — 31. cikk — A tagállamba egy másik tagállamon keresztül beutazott harmadik országbeli állampolgár — Embercsempészek szolgáltatásainak igénybevétele — Jogellenes beutazás és tartózkodás — Hamisított útlevele bemutatása — Büntetőjogi szankciók — A Bíróság hatáskörének hiánya”

A C-481/13. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Oberlandesgericht Bamberg (Németország) a Bírósághoz 2013. szeptember 9-én érkezett, 2013. augusztus 29-i határozatával terjesztett elő az előtte

Mohammad Ferooz Qurbani ellen folytatott büntetőeljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen tanácselnök (előadó), M. Safjan, J. Malenovský, A. Prechal és K. Jürimäe bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- M. F. Qurbani képviselőjében M. Koch Rechtsanwalt,
- a Staatsanwaltschaft Würzburg képviselőjében D. Geuder Leitender Oberstaatsanwalt,
- a német kormány képviselőjében T. Henze és A. Wiedmann, meghatalmazotti minőségben,
- a holland kormány képviselőjében M. Bulterman és J. Langer, meghatalmazotti minőségben,
- az osztrák kormány képviselőjében C. Pesendorfer, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében W. Bogensberger és M. Condou-Durande, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

* Az eljárás nyelve: német.

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az 1967. október 4-én hatályba lépett, a menekültek helyzetére vonatkozó, 1967. január 31-i jegyzőkönyv (kihirdette: az 1989. évi 15. tvr.) által kiegészített, a menekültek helyzetére vonatkozó, 1951. július 28-án Genfben aláírt és 1954. április 22-én hatályba lépett egyezmény (*Recueil des traités des Nations unies* [1954], 189. kötet, 150. o., 2545. sz.; kihirdette: az 1989. évi 15. tvr., a továbbiakban: genfi egyezmény]) 31. cikkének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet az M. F. Qurbani ellen okirathamisítás, jogellenes beutazás, jogellenes tartózkodás és útlevel nélküli jogellenes tartózkodás miatt indított büntetőeljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

A nemzetközi jog A genfi egyezmény

- 3 A genfi egyezménynek „A menedéket nyújtó ország területén jogtalanul tartózkodó menekültek” című 31. cikke értelmében:

„1. A Szerződő Államok az országba való jogellenes belépésük, vagy tartózkodásuk miatt nem sújtják büntetéssel azokat a menekülteket, akik közvetlenül olyan területről érkeztek, ahol életük, vagy szabadságuk az 1. Cikkben foglalt meghatározás értelmében veszélyeztetve volt, és akik engedély nélkül lépnek be területükre, illetőleg tartózkodnak ott, feltéve, hogy haladéktalanul jelentkeznak a hatóságoknál és kellőképpen megindokolják jogellenes belépésüket, illetőleg jelenlétüket.

2. A Szerződő Államok nem korlátozzák az ilyen menekültek mozgási szabadságát a szükséges mértéket meghaladóan és ilyen korlátozásokat csak addig alkalmaznak, amíg jogi helyzetük az illető országban rendezést nem nyert, illetőleg más országba nem nyernek bebocsátást. A Szerződő Államoknak az ilyen menekültek számára megfelelő határidőt kell engedélyezni, illetőleg a szükséges támogatást meg kell adni ahhoz, hogy más országba bebocsátást nyerjenek.”

Az uniós jog A 2004/83/EK irányelv

- 4 A harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről [helyesen: feltételeire] és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2004. április 29-i 2004/83/EK tanácsi irányelv (HL L 304., 12. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 7. kötet, 96. o.) 14. cikke értelmében:

„[...]

(4) A tagállamok visszavonhatják, illetve megszüntethetik a menekült valamely kormányzati, közigazgatási, bírósági vagy kvázi-bírósági szerv által elismert jogállását, illetve megtagadhatják annak megújítását, amennyiben:

- a) alaposan feltehető, hogy veszélyt jelent a tartózkodási helye szerinti tagállam biztonságára;
- b) mivel különösen súlyos bűncselekményért jogerősen elítélték, veszélyt jelent az érintett tagállam társadalmára.

(5) A (4) bekezdésben említett esetekben a tagállamok határozhatnak úgy, hogy nem ismerik el a menekült jogállást, amennyiben még nem született arról határozat.

(6) A (4) és (5) bekezdés hatálya alá tartozó személyeket megilletik a Genfi Egyezmény 3., 4., 16., 22., 31., 32., és 33. cikkében meghatározott vagy az azoknak megfelelő jogok, amennyiben e személyek az érintett tagállamban tartózkodnak.”

A német jog

- 5 A német büntető törvénykönyv (Strafgesetzbuch) 267. §-ának (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Aki a jogviszonyok során történő megtévesztés céljából hamis okiratot előállít, valódi okiratot meghamisít vagy hamis vagy hamisított okiratot felhasznál, öt évig terjedő szabadságvesztéssel vagy pénzbüntetéssel büntetendő.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 6 M. F. Qurbani afgán állampolgár, aki embercsempész szolgáltatásainak igénybevételével Iránon és Törökországon keresztül utazott be Görögországba.
- 7 2010. augusztus 17-én az érintett elhagyta Görögországot, hogy repülővel egy másik embercsempésztől szerzett hamisított pakisztáni útlevéllel Münchenbe (Németország) utazzon.
- 8 A müncheni repülőtéren az ellenőrzésekért felelős hatóságok felismerték az M. F. Qurbani által bemutatott útlevél meghamisítását, utóbbit letartóztatták.
- 9 Az érintett rögtön jelezte, hogy menekült jogállást szeretne kérni.
- 10 2010. augusztus 18-án M. F. Qurbanit továbbküldték a Bundesamt für Migration und Flüchtlingéhez (szövetségi migrációs és menekültügyi hivatal), ahol hivatalos menedékjog iránti kérelmet nyújtott be.
- 11 A kérdést előterjesztő bíróság által közölt információkból kitűnik, hogy a menedékjog iránti kérelemmel kapcsolatos eljárás továbbra is folyamatban van.
- 12 2011. április 11-én a Staatsanwaltschaft Würzburg (würzburgi ügyészség) egyszerűsített eljárás alapján az Amtsgerichttől M. F. Qurbanival szemben jogellenes beutazás, jogellenes tartózkodás és útlevél nélküli jogellenes tartózkodás, valamint okirathamisítás miatt vádirat kibocsátását kérte. Az Amtsgericht által kibocsátott vádirattal szemben M. F. Qurbani ugyanezen bíróság előtt ellentmondással élt.
- 13 Az Amtsgericht Würzburg (würzburgi elsőfokú bíróság) 2013. február 4-i ítéletével felmentette M. F. Qurbanit valamennyi vádpont alól.
- 14 E bíróság szerint a német alkotmányban rögzített menedékjoggal ellentétes az érintettnek jogellenes tartózkodás és útlevél nélküli jogellenes tartózkodás miatt történő elítélése, miközben a genfi egyezmény 31. cikkében előírt büntethetőséget megszüntető ok a jogellenes beutazás és az okirathamisítás bűncselekményeire alkalmazandó.
- 15 A Staatsanwaltschaft Würzburg felülvizsgálati kérelmet nyújtott be az Oberlandesgericht Bamberg (bambergi tartományi legfelsőbb bíróság) előtt, és lényegében a genfi egyezmény 31. cikkének a jelen esetben való alkalmazhatatlanságára hivatkozott, amennyiben az érintett nem közvetlenül az üldözés

államából utazott be a német területre, hanem a Németországi Szövetségi Köztársaságtól eltérő tagállamon keresztül utazott át, amely a jelen ügyben a Görög Köztársaság. Egyébiránt e cikk csak a jogellenes beutazásra vonatkozik, és nem foszthatja meg a német hatóságokat attól a lehetőségtől, hogy az ahhoz kapcsolódó bűncselekményeket szankcionálják.

- 16 E körülmények között az Oberlandesgericht Bamberg – amelynek kétségei vannak a genfi egyezmény 31. cikkének értelmezésével kapcsolatban – úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást és a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

- „1) Kiterjed-e a [genfi egyezmény] 31. cikke szerinti büntethetőséget megszüntető, az elkövető személyéhez kapcsolódó ok a szövegén túl az olyan okirathamisításra is, amelyet a [Németországba] légi úton való beutazás során hamisított útlevél rendőr előtti bemutatása útján követtek el, ha e hamisított útlevél felhasználása ebben az államban a menedékjog érvényesítéséhez egyáltalán nem is szükséges?
- 2) Az embercsempészek szolgáltatásainak igénybevétele kizárja-e a [genfi egyezmény] 31. cikkére hivatkozást?
- 3) Úgy kell-e értelmezni a [genfi egyezmény] 31. cikkében szereplő azon alkalmazási feltételt, amely szerint az érintettnek »közvetlenül« olyan területről kell érkeznie, ahol élete vagy szabadsága veszélyeztetve volt, hogy ez a feltétel akkor is teljesül, ha az érintett először az Európai Unió egy másik tagállamába (itt: [Görög Köztársaság]) utazott be, és onnan egy további tagállamba (itt: Németországi Szövetségi Köztársaság) utazik tovább, és ott kérelmez menedékjogot?”

A Bíróság hatásköréről

- 17 Kérdéseivel a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy a genfi egyezmény 31. cikkét akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az, ha valamely személy egyrészt büntetőjogilag szankcionálható – abban a tagállamban, ahol menedékjogot kér – olyan bűncselekmények miatt, amelyek az ezen tagállam területére történt jogellenes beutazásához kapcsolódnak, mint például többek között az embercsempészek segítségével történt jogellenes belépés és a hamisított személyazonosító okmány használata, másrészt pedig hivatkozhat az ebben a cikkben előírt büntethetőséget megszüntető okra, amennyiben ugyanezen személy az említett tagállam területére az Unió más tagállamán keresztül utazott be.
- 18 Először is meg kell állapítani, hogy a jelen előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés a Bíróság hatáskörének kérdését veti fel.
- 19 E tekintetben a német és a holland kormány, valamint az Európai Bizottság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre történő válaszadás tekintetében a Bíróság hatáskörének hiányára hivatkozik, mivel e kérdések arra vonatkoznak, hogy a Bíróság közvetlenül értelmezze a genfi egyezmény 31. cikkét.
- 20 E körülmények között emlékeztetni kell arra, hogy tekintettel azon tényre, hogy a genfi egyezmény nem tartalmaz a Bíróságra hatáskört ruházó záradékot, ez utóbbi csak akkor adhatja meg ezen egyezmény rendelkezéseinek – a jelen ügyben a 31. cikkének – a kért értelmezését, ha feladatainak ilyen gyakorlása az EUMSZ 267. cikk hatálya alá tartozik (TNT Express Nederland ítélet, C-533/08, EU:C:2010:243, 58. pont).
- 21 Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az előzetes döntéshozatali eljárás keretében történő értelmezésnek az utóbbi rendelkezésből eredő hatásköre kizárólag az uniós jog részét képező jogszabályokra terjed ki (TNT Express Nederland ítélet, EU:C:2010:243, 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 22 A nemzetközi szerződéseket illetően vitathatatlan, hogy az Európai Unió által kötött ilyen egyezmények az Unió jogrendjének szerves részét alkotják, tehát előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyát képezhetik. Ezzel szemben a Bíróságnak – főszabály szerint – nincs hatásköre arra, hogy előzetes döntéshozatali eljárás keretében a tagállamok és harmadik államok között megkötött nemzetközi egyezményeket értelmezzen (TNT Express Nederland, EU:C:2010:243, 60. és 61. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 23 Ha és amennyiben az Unió átvette a – nem az Unió által kötött – nemzetközi megállapodás alkalmazása területén korábban a tagállamok által gyakorolt hatásköröket, ennek következtében pedig ez utóbbi megállapodás rendelkezései kötelezik az Uniót, a Bíróság hatáskörrel rendelkezik az ilyen megállapodás értelmezésére (TNT Express Nederland, EU:C:2010:243, 62. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 24 A jelen ügyben – noha a közös európai menekültügyi rendszer kialakításának keretében a genfi egyezmény alkalmazásának területén kétségtelenül több uniós jogszabályt fogadtak el – nyilvánvaló, hogy a tagállamok megőriztek bizonyos, az említett terület hatálya alá tartozó hatásköröket, különösen az ezen egyezmény 31. cikke által érintett tárgykört illetően. Következésképpen a Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy közvetlenül ezen egyezmény 31. cikkét, valamint annak bármely más cikkét értelmezze.
- 25 Az a tény, hogy az EUMSZ 78. cikk pontosítja, hogy a közös menekültügyi politikának összhangban kell lennie a genfi egyezménnyel, valamint hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájának 18. cikke hangsúlyozza, hogy ezen egyezménnyel és a menekültek helyzetére vonatkozó, 1967. január 31-i jegyzőkönyvvel összhangban a menedékjogot biztosítani kell, nem kérdőjelezheti meg a Bíróság hatáskörének a fenti pontban rögzített hiányának megállapítását.
- 26 Továbbá, ahogy az már a B és D ítélet (C-57/09 és C-101/09, EU:C:2010:661) 71. pontjában megállapításra került, amennyiben kétségtelenül egyértelmű uniós érdek, hogy a jövőbeli eltérő értelmezések megakadályozása érdekében egységesen értelmezzék e nemzetközi egyezményeknek a nemzeti jog és az uniós jog által átvett rendelkezéseit, függetlenül attól, hogy milyen körülmények között alkalmazzák őket, meg kell állapítani, hogy a genfi egyezmény 31. cikkét uniós jogszabályban nem vették át, mivel az uniós jog több rendelkezése hivatkozik ezen cikkekre.
- 27 E tekintetben a Bizottság írásbeli észrevételeiben megállapítja, hogy a 2004/83 irányelv 14. cikkének (6) bekezdése utal a genfi egyezmény 31. cikkére.
- 28 Márpedig, amennyiben a Bíróság a Bolbol-ítéletben (C-31/09, EU:C:2010:351), valamint az Abed El Karem El Kott és társai ítéletben (C-364/11, EU:C:2012:826) kétségtelenül elismerte hatáskörét a genfi egyezmény azon rendelkezéseinek értelmezésére, amelyekre az uniós jogi rendelkezések utalnak, meg kell állapítani, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem nem tartalmaz olyan uniós jogszabályra történő hivatkozást, amely a genfi egyezmény 31. cikkére utalna, különösen pedig semmilyen hivatkozást nem tesz a 2004/83 irányelv 14. cikkének (6) bekezdésére. Továbbá hangsúlyozni kell azt, hogy e kérelem nem tartalmaz azt feltételező körülményt, hogy ezen utóbbi rendelkezés az alapeljárással összefüggésben releváns lenne.
- 29 E körülmények összességéből következik, hogy a Bíróságnak a genfi egyezmény 31. cikkének értelmezésére vonatkozó hatásköre a jelen ügyben nem nyert bizonyítást.
- 30 E feltételek között meg kell állapítani, hogy a Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel az Oberlandesgericht Bamberg által előzetes döntéshozatal céljából feltett kérdések megválaszolására.

A költségekről

- 31 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

Az Európai Unió Bírósága nem rendelkezik hatáskörrel az Oberlandesgericht Bamberg (Németország) által a 2013. augusztus 29-i határozatával a C-481/13. sz. ügyben előzetes döntéshozatal céljából feltett kérdések megválaszolására.

Aláírások